

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

Warszawa, 27. VIII. 2013.

RPO-682110-II/II/MK/MWa

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 22 551 77 00
Fax 22 827 64 53

Pan

Marek Biernacki

Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze,

Jak wynika z naszego spotkania w dniu 8 sierpnia br., w naszym wspólnym zainteresowaniu pozostaje problematyka zapewnienia odpowiedniej pomocy pokrzywdzonym w wypadkach komunikacyjnych i ich rodzinom.

Analiza zmian przepisów o ruchu drogowym, systemu kar pieniężnych i punktów karnych, które weszły już w życie w ostatnim okresie (w tym dot. rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 listopada 2003 r. w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń; Dz. U. Nr 208, poz. 2023 ze zm.) skłania do wniosku, iż ustawodawca w wielu przypadkach zaostrzył odpowiedzialność za popełnienie wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, co ma przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa na drogach.

Nie mniej istotnym problemem jest jednak również kwestia ściągalności grzywien nałożonych w formie mandatu karnego i docelowego przeznaczenia kwot pozyskanych z tych grzywien. Zgodnie z art. 100 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, ściąganie grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Grzywna ta stanowi dochód budżetu państwa, a gdy nałoży ją funkcjonariusz organu podległego władzom jednostki samorządu terytorialnego - stanowi dochód tej jednostki samorządu.

Są to znaczne dochody, jak wynika chociażby z raportu Najwyżej Izby Kontroli z października 2011 r., dochody z mandatów nakładanych przez same Straże Gminne (Miejskie) zasilają rocznie budżety niektórych gmin w wysokości nawet kilku milionów złotych (*Informacja o wynikach kontroli działalności jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeprowadzania kontroli prędkości pojazdów uczestniczących w ruchu drogowym, Departament Komunikacji i Systemów Transportowych NIK, Nr KKT-4114-02/2010, Nr ewid. 151/2011/I/10/006/KKT, s. 24 i 26*).

Tymczasem w naszym kraju funkcjonuje wiele podmiotów (stowarzyszeń, organizacji, instytucji czy fundacji) działających na rzecz ofiar wypadków komunikacyjnych. Niejednokrotnie pomoc, jakiej udzielają jest bezpłatna. Istotnym, a często i jedynym źródłem ich finansowania są dotacje z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, którego przychodem są m. in. orzeczone przez sądy świadczenia pieniężne i nawiązki. Z tych pieniędzy finansowane są między innymi leczenie i rehabilitacja poszkodowanych w czasie, gdy ci nie otrzymali jeszcze należnego odszkodowania. Podmioty te zajmują się udzielaniem pomocy prawnej, psychologicznej i finansowej osobom dotkniętym skutkami wypadków. Uczestniczą także w postępowaniach karnych oraz reprezentują poszkodowanych w sprawach o odszkodowania od zakładów ubezpieczeń, w których ubezpieczony był pojazd sprawcy oraz opracowują i wnoszą pozwy na rzecz poszkodowanych w wypadkach drogowych, a także wstępują do postępowań cywilnych.

W związku z powyższym, zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra o rozważenie wprowadzenia stosownych zmian w prawie, tak aby określony procent wpływów z grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego, które stanowią dochody budżetu państwa i gmin, przekazywany był podmiotom świadczącym pomoc pokrzywdzonym w wypadkach komunikacyjnych i ich rodzinom, co mogłoby realnie wpłynąć na podniesienie efektywności takiej pomocy.

Z poważaniem
Anna J...